

Presentació

"Memòria ingènua"

Llibre escrit per Alfons Balcells Gorina (1915-2002), publicat per l'editorial La Formiga d'Or.

24/12/2010

Tinc com una sensació forta d'haver-me traït. Una mena de fibló immaterial, que em recorda contínuament que jo sempre havia dit que no escriuria records, ni memòries. Tantes vegades m'ho he repetit, al llarg del temps. Em sembla un exercici de pedanteria, que entenc en casos que no siguin el

meu. Molta gent que escriu records té coses per explicar, interessants de debò. No pas jo.

Però molts amics m'han animat a fer-ho, i he tirat endavant. Em deien que el que comptava era una trajectòria, la meva, encara inacabada, que era part de la nostra història, de la història d'aquest país, i que l'havia d'anar explicant. Hi he dedicat força temps, durant anys. La veritat és que em mig enganyava, dient-me que recollia aquest material per a un relat més general, que l'hauria de fer algú altre, i qui sap si es publicaria.

«Memòria ingènua», ho he titulat. Un *ingenu* és, en el sentit original, «el qui ha nascut lliure i no ha perdut la seva llibertat», i també, per extensió, qui és sincer, candorós, d'una franquesa innocent i sense dissimulació. En aquest sentit, la *ingenuïtat* potser seria virtut. No sé si gaire freqüent, d'altra banda. Jo

m'apunto a aquesta interpretació. He procurat ser ben planer.

Explico les coses creient sincerament que la majoria de les vegades sóc només un protagonista molt secundari i casual dels fets. Altres cops, el record que ofereixo me l'hauran d'acceptar els lectors, perquè jo sóc l'únic testimoni de primera mà. O l'únic que és viu en aquests moments.

Però m'agradaria que llegissin aquest relat, especialment quan no hi hagi contrastos, amb un ull posat en el títol.

Bo i tenint en compte el que he dit, no sóc gens partidari de classificar la gent, d'encasellar algú en posicions prefixades: si algun cop ho he fet, demano disculpes. A mi tampoc no m'agrada que em classifiquin ni tan sols com a metge, o com a ciutadà políticament inquiet (dins de la dreta més o menys civilitzada o, com es diu

ara, “el centre”), o com a “gent d’ordre”, o com a membre de l’Opus Dei. De fet, definir una persona amb poques paraules segurament és sempre injust. Els tòpics rarament serveixen per definir els éssers racionals i lliures que som els humans. I quan t’hi trobes, perquè t’observes com des de fora, ho veus encara més clar.

Tanmateix, cal dir també que és molt difícil escriure en el present sobre el passat. Podria ser que amb aquest intent hagi desfigurat més del compte la realitat, o que hagi maquillat els personatges per fer-los més actuals, ja que és en l’actualitat que això serà llegit. Potser sigui cert, doncs, que la Història pateixi i surti malparada amb la petita aportació d’aquesta història, però la veritat és que no em reca gaire: tampoc no he intentat escriure Història, sinó vivència. I la vivència es conserva incorporada a totes les experiències

posteriors. També per això, cada història personal és ingènua.

L'estructura d'aquests records ha nascut a partir d'una investigació prèvia. De primer vaig recollir dades de la família, comptant sobretot amb qui és actualment el cap del clan després de la mort de tots els de la generació precedent, en Santiago Balcells Gorina, el meu germà gran. Després, he procurat aplegar documentació sobre diversos moments forts de la meva vida: epistolaris, cròniques vives de cada època, anuaris i històries de diferents institucions, memòries universitàries, biografies de personatges col·laterals. I algunes fotografies de l'àlbum familiar.

I finalment, embastat un primer esquema, *només* ha calgut anar fent memòria per extreure'n els records personals, i amanir-los amb comentaris i precisions que fessin el

relat més o menys entenedor i prou complet.

Ho he intentat, almenys.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/presentacio-
memoria-ingenua/](https://dev.opusdei.org/ca/article/presentacio-memoria-ingenua/) (24/08/2025)